

EDITORIAL

Ipasulong ang gubat sa katawhan atubangan sa pasistang pagpanghasi ug krisis

Gikan pa niining minglabay nga tuig, mas nahimong bangis ang pasistang rehimeng US-Duterte tungod sa pag-inapas niini sa hingpit nga pasistang paghari. Nagdeklarar kining puohon ang Bagong Hukbong Bayan sa tunga-tunga sa 2019. Gisirad-an niini ang pakig-estorya alang sa kalinaw uban sa National Democratic Front of the Philippines ug giduso ang lokal nga pakig-estorya alang sa kalinaw aron mamungkag ug maghari. Gipalungtad niini ang balaud militar sa Mindanao ug gipakanap pa sa pag-implementar sa Memo 32 ug Executive Order 70 aron magdugang og militar ug pulis sa Samar, Negros ug Bikol ug gamiton ang sibilyan nga burukrasya sa "kontra-insurhensya".

Samtang, labaw pang gipaantus ang katawhan sa soyo-ekonomikong krisis nga dulot sa pagtuboy sa neoliberalismo sa rehimeng US-Duterte. Gidugangan ang mga buhis nga palas-anon sa katawhan pinaagi sa balaud nga TRAIN aron maseguro nga mabayran ang mga langyaw nga utang, labina ang para sa mga pang-imprastruktura nga proyekto nga walay dakong pulos ug tinubdan sa kurapsyon. Moabot sa 11.5 ka milyon nga Pilipino ang wala o kulang ang trabaho. Wala pa sa katunga sa ikabuhi nga suhol sa usa ka pamilya ang suhol sa mamumuo. Nagka-

kanap ang kawalay yuta ug mingsirit ang presyo sa mga palaliton samtang barato ang presyo sa koprang ug humay. Nangamatay ang abaka tungod sa peste. Kaylap ang pagpangilog og yuta sa mga agalong yutaan ug dagkong negosyo, samtang giatake ang mga mag-uuma nga nag-insister sa ilang katungod. Padayong nagkalisod-lisod ang mga nakaluwas sa Bagyong Yolanda ug ang uban pang mga kabus sa kadakbayanan ug kabaryuhan.

Mabangis nga gisumpo sa pasistang teroristang rehimen ang katawhan. Gatus-gatos ka barangay ang

"Ipasulong ang gubat...", "sundan sa pahina 2"

**NIINI NGA
ISYU:**

30 nga kaswalti,
nahiaguman sa AFP

Ika-50 nga anibersaryo
sa Partido

Pagpanimalos sa AFP
sa mga sibilyan

"Ipasulong ang gubat...", gikan sa pahina 1

apektado sa militarisasyon sa tibuok rehiyon, kun diin daghan dinhi ang gikampuhan sa Army, CAFGU ug PNP-RPSB. Ang mga baryo ug lungsod gi-okuparan sa "peace and development team" (PDT) nga operasyon nga gilakipan sa kombat-saywar-paniktik nga mga atake sa katawhan. Sa tuyo nga gub-on ang baseng masa sa BHB, gihulga sa mga PDT ug kombat nga operasyon ang daghan nga baryo. Kanap ang pangilad ug panghulga sa katawhan ug giyatakan ang mga katungod sa sibilyan. Ginatos ka mag-uuma ang nanagbakwet tungod sa mga operasyon militar sa Samar ug Leyte.

Gihulga bisan ang ligal nga demokratikong kalihokan nga pinugos nga gilambigit sa rebolusyonaryong armadong kalihokan aron ipiton ug daugdaugon.

Busa, kinahanglan gayud nga ipadayon ug pakusgon pa ang pasiunang mga kadaugan sa armadong pakig-away ug kalihokang masa. Sa ingon, mapasulong ang gubat sa katawhan sa bag-o ug mas taas nga lebel, ug mabutyag, mahimulag ug mapapahawa sa katawhan ang rehimeng US-Duterte.

Kaniadtong 2018, dili momenos sa 30 ka taktikal nga opensiba ang madinaugong gilunsad sa BHB batok sa militar, pulis, paramilitar ug uban pa nilang gaway.

Gilunsad usab sa Northern Samar ug miabot kutob sa Manila ang kampanya nga Stand with Samar kaniadtong Pebrero 2018 aron batokan ang militarisasyon ug ide-manda ang yuta ug dugukang mga serbisyo para sa mga mag-uuma.

Niini nga 2019, kinahanglang pangandaman sa katawhan ang mas grabe pang pasistang kabangis ug krisis ilawum sa rehimen US-Duterte. Giapas ni Duterte nga magdeklarar og balaud militar aron makontrol ang elek-syon sa Mayo, ug sa ingon maduso ang pederalismo ug pagbag-o sa batakang balaud aron tukuron ang pasis-tang diktadura. Bisan pa man nga wala pa ipahamtang ang balaud militar gawas sa Mindanao, mora og balaud militar na ang kadak-an sa nasud sa hugot nga militari-sasyon sa kabaryuhan sa Samar, Negros ug Bikol. Gipatuman ang kombat-saywar-paniktik nga mga operasyon ilawum sa Oplan Kapayapaan, samtang gihimong dugang nga armas ang sibilyan nga guberno nga gilakip sa "kontra-insurhensya" nga kampanya pinaagi sa mando ni Duterte nga National Security Plan 2018.

Ang plano ni Duterte alang sa pasistang diktadura ti-mailhan nga miabot na ang nagharing reaksyunaryong sistema sa grabeng kadunutan, busa dili na kini makahari sa daan nga pamaagi. Minggamit og kusog ang rehimen nga anaa sa poder aron mapasunod ang mga kakontra ug ang katawhan. Tungod kay dili masulbad ang semipyudal ug semikolonyal nga krisis, nagkanihit na ang rekurso

nga ilog-ilogan sa mga nagharing hut-ong ug mas moku-sog ang mga reklamo sa katawhan para sa ilang nasyunal ug demokratikong mga demanda.

Kinahanglang lapad nga ipatuman ang ginerilya nga pakig-away sa mga militarizado nga erya sa tibuok rehiyon, subay sa katakus ug pinasikad sa nagkalapad ug nagkalawum nga baseng masa. Kinahanglang banatan sa BHB ang mga operasyong PDT nga nangabuso sa mga mag-uuma ug nagbungkag sa ilang pagkahiusa. Kinahanglang ipatuman ang mga dugokang taktikal nga open-siba aron dugmokon ang kaaway ug kumpiskahon ang ilang mga armas. Gipadugo sa BHB ang kaaway sa daghang parte sa lawas ug adunay panagsa nga suntok sa ulo, samtang gilikayan sa BHB ang mga away nga dili kaya ug gipasuntok sa hangin ang kaaway. Sa ingon, makapakusog ang BHB samtang gipaluya ang kaaway hangtud nga maisa ang ang-ang sa gubat sa bag-o ug mas taas nga ang-ang.

Kinahanglang ilunsad sa masa sa katawhan ang daghang aksyong masa ug pakusgon ang kalihokang masa nga kontrapasista, kontrapudal ug kontra-imperyalista. Tibuk-on nila ang lapad nga pagkahiusa aron ibutyag, ihimulag ug batokan hangtud nga mapabagsak ang pasis-tang rehimeng US-Duterte. Sa mga erya sa kabaryuhan nga wala pa atakeha sa kaaway pwedeng iduso ang ag-raryong rebolusyon ug maglunsad og lapad nga kontra-pudal nga pakigbisog. Kinahanglan usab nga panganda-man ug ipakigbisog ang kaayohan sa masang mag-uuma atubangan sa gilauman nga dugay nga huwaw sa peno-menon nga El Niño karong tuiga. Dad-on sa mga mag-uuma ang ilang pakigbisog kutob sa kasyudaran, ingonman kinahanglang suportahan sa kalihokang masa sa kasyudaran ang mga pakigbisog sa mga mag-uuma.

Gamiton sa katawhan ang tanang porma sa pakigbisog batok sa mabangis, kurap ug itoy-itoy nga rehimeng US-Duterte. Kinahanglang pakusgon ug pabuylohon ang mga pakigbisog sa mga mamumuo, kabatan-unan ug es-tudyante, ug kabus sa syudad alang sa ilang sektoral ingonman alang sa kinatibuk-ang mga interes. Pwede usab nga gamiton sa katawhan ang elektoral nga pakigbisog aron singabuton ang mga guna sa han-ay sa mga nagharing hut-ong, tibuk-on ang pinakalapad nga pagkahiusa, ihimulag ang pinakahagip-ot nga target nga mao ang pinakadespotiko, ug pausa-usa nga pildehon ang kaaway. Ang rehimeng US-Duterte mao ang pinakadespotiko karon nga pakyon sa nagharing mga hut-ong isip nagharing barkadahan. Bisan unsa pa man kini kabangis, bulnerable kini sa magkakusog nga armadong rebolusyon ug kanap nga pag-alsa sa katawhan nga magpabagsak ug maglabay niini sa basurahan sa kasaysayan. ■

BALITA

30 nga kaswalti, nahiaguman sa AFP

DILI MOMENOS SA 30 ang patay ug samarang mga elemento sa AFP samtang walay kaswalti sa bahin sa BHB sa magkasunod nga mga aksyon militar niini batok sa kampanyang Oplan Kapayapaan sa rehimen US-Duterte sa Samar gikan sa Disyembre sa naglabay nga tuig hangtud niining Enero.

Tulo ka magkabalag nga aksyon militar ang nadag-an sa BHB kaniadtong Enero 21. Duha ka sundalo ang napatay human sa maayong pagkailog sa inisyatiba sa BHB-Western Samar (Arnulfo Ortiz Command o AOC) gikan sa atake sa mga elemento sa 63rd IB sa lungsod sa San Jorge. Sa maong adlaw, giharas sa bulag nga yunit sa BHB-AOC ang kampo sa 52nd IB-CAFGU sa San Jose Depanangan, Gandara samtang giharas usab sa BHB-Northern Samar (Rodante Urtal Command o RUC) ang mga pasista nga tropa sa Barangay Epaw, Las Navas.

Kaniadtong Enero 19, usa ka sundalo ang patay samtang duha ang samdon sa operasyong haras sa BHB-AOC sa usa ka kampo sa 52nd IB sa Barangay Concepcion, Paranas dapit sa pagkatungang gabii. Sa kapungot, nagpataka og pagpabuto ang mga sundalo sa palibot sa kabalayan sa mga sibilyan. Samtang, giharas sa BHB-RUC ang mga pasistang tropa sa Barangay San Jose, Las Navas, Northern Samar niadtong Enero 18.

Gipahamtangan naman og rebolusyonaryong hustisya sa BHB-AOC ang aset sa militar nga si Erning Gan kaniadtong Enero 17 sa Barangay Concepcion, Paranas, dapit sa alas 3 sa hapon, sa luyo sa grabeng presensya sa mga sundalo sa lugar. Matud sa BHB-AOC, usa ka kontrarebolusyonaryo si Gan

nga nangespiya sa masa ug sa BHB, usa ka sala nga kamatayon ang silot sa balaud sa gubat. Ginganlan usab nga "fake news" sa BHB-Eastern Visayas (Efren Martires Command o EMC) ang palusot sa 87th IB nga yanong *construction worker* lang si Gan, ug nagpahimatngon sa mga nagpagamit sa militar nga talikdan man gani sila niini nila.

Grabeng kas-

walti ang nahiaguman sa mga pwersa sa 63rd IB sa dihang giambus sa BHB-AOC ang mag-operasyon untang mga sundalo kaniadtong Enero 11 sa Barangay Bay-ang, San Jorge dapit sa alas 4 sa hapon. Sukwahi sa bakak nga gipagawas sa AFP, siyam ka sundalo ang kumpirmadong samdon ug pito ang dili-kumpirmadong patay samtang walay nahiaguman nga kadaut ang BHB. Matud sa BHB-EMC, maingon natong suntok sa hangin ang "kadaugan" nga gipanghambog sa 8th ID sa dihang nakit-an nila ang abandonadong kampo sa mga nakalingkawas nga Pulang manggugubat. Napugos man usab nga mamakwet ang mga residente sa Barangay Bay-ang tungod sa grabeng operasyong militar. (*Tan-awa ang kasumpay nga balita sa pahina 5*).

Opensiba batok sa Oplan Kapayapaan, alang sa #CPP50. Duha ka magkasunod nga taktikal nga opensiba ang gilunsad sa BHB-RUC niadtong Disyembre aron ipanghimakak ang plano sa rehimen US-Duterte nga pulbuson ang BHB sa 2019, ug aron isaalog ang ika-50 nga anibersaryo sa PKP.

Walo ka tropa ang namatay human ambusa sa mga Pula nga manggugubat ang usa ka Elf trak sa mga sundalo sa 43rd IB nga mingpadulong sa Barangay Mckinley, Catarman kaniadtong udto sa Disyembre 22. Nakuha usab nila ang duha ka katsutsera ug usa ka *backpack* sa AFP human sa upat ka minutong bayluay og buto.

Niini man usab nga Disyembre 18, giambus sa BHB-RUC ang walo ka sundalo sa 20th IB nga kaparte sa "peace and development team" sa Barangay Caputoan, Las Navas dapit alas 6 sa buntag. Tulo ka sundalo ang napatay ug tulo pa ang samdon kahuman sa usa ka oras ug kinse minutos nga away.

Sa Leyte, usa ang patay ug usa ang samdon nga sundalo sa aktibo nga depensa sa BHB-Mt. Amandewin Command (MAC) kaniadtong Disyembre 13 sa Barangay Anislagan, lungsod sa Calubian sa alas 6 sa buntag. Walay kaswalti ang mga Pulang manggugubat human sa 10 ka minuto nga away. Gikondenar sa BHB-MAC ang saywar ug panghadlok nga gibalos sa mga pasista nga sundalo sa mga tagabaryo. Gidakop niini nila ang tsirman sa barangay nga si Janny Cator ug usa ka "Toto" nga parehong sibilyan, samtang napugos nga magbakwet ang mga taga-Sityo Hayahay sa maong barangay. ■

Ika-50 nga anibersaryo sa Partido, gisaulog sa Eastern Visayas

LUYO SA MAKUSOG nga ulan ug makusog nga operasyon sa mga sundalo sa AFP, wala magpapugong ang mga kadre ug sakop sa Partido, mga Pulang kumander ug manggugubat, ug masa sa katawhan sa Eastern Visayas sa pagsaulog niini nga Disyembre sa okasyon sa ika-50 ka tuig sa subling pagkatukod sa Partido Komunista sa Pilipinas niadtong petsa 26.

Sa Northern Samar, nagkatapok ang usa ka kumpanya sa mga Pulang manggugubat lakip ang mga kadre ug sakop sa Partido. Nangandam ang mga kasama ug katawhan og mga pagkaon, nag-ensayo og mga pangkultura nga pasundayag sama sa mga kanta, balak ug sayaw, ug nag-ayad ug nagpaanindot sa mga entablado ug uban pang dekorasyon

Gisugdan ang adlaw sa dungan nga pag-awit sa Internasyunal. Sa usa ka mural nga gihimo sa mga kasama gamit ang tisas ug trapal, gihulagway ang tema sa programa nga pagpasulong sa gubat sa katawhan sa ti-buok probinsya ug moamot sa nasyunal nga paningkamot nga matikangan ang ang-ang sa gubat ngadto sa estratehikong pagkapatas. Gilarawan sa mural ang mga dakilang magtutudlo nga sila Marx, Lenin ug Mao, kauban ang mga Pulang manggugubat nga anaa sa unahan sa lapad nga katawhan sa pagmartsa ngadto sa lamdag nga kaugmaon.

Sa programa, gibasa ang artikulo ni Ka Jose Maria Sison kabahin sa kasaysayan ug bulawanong mga kadaugan ug pagtulun-an sa 50 ka tuig nga pakigbisog sa Partido. Gihatagan usab og pinakataas nga pagsaludo sa mga kasama kadtong mga martir sa rebolusyonaryong kalihokan sa Northern Samar. Gitagsa-tagsa paghing-

lan ang mga martir ug naghalad og usa ka minuto nga kahilom sa paghinumdom sa ilang kinabuhi ug sakripisyo. Nagpadangat gihapon og mensahe ang mga nangulong kadre sa probinsya pinaagi sa pagpaambit nila sa kasaysayan, kadaugan ug mga palambuonon sa teritoryo sa natad sa ideolohiya, pulitika, ug organisasyon. Gibasa usab ang mensahe ni Fr. Santiago "Ka Sanny" Salas, tig-pamaba sa NDF-Eastern Visayas. Samtang, gipaila usab ang mga madinaugong sunod-sunod nga taktikal nga opensiba nga gilunsad sa Northern Samar. Sumala kang Ka XO, upisyal-militar sa probinsya, kinahanglan papintason pa ang anihilatibong mga taktikal nga opensiba sa BHB sa pagpangulo sa Partido.

Giparisan ang programa sa sinayaway sa bantugang kuratsa, cha-cha, paghalad og mga rebolusyonaryong kanta, ug aduna pay mga dula taliwala sa mga presentasyon.

Sa usa ka prenteng gerilya sa Samar, pinakamenos 200 ang nagsaulog sa anibersaryo sa luyo sa nagkapintas nga operasyon sa mga kaaway. Tinabangay ang masa ug BHB sa pagtukod sa mga entablado alang sa programa, kitsen, ug mga balay nga kahigdaan sa mga mingtambong. Gihinumduman usab ang mga martir sa probinsya ug nakigpulong ang mga lokal nga tinaglawas sa

"Ika-50 nga anibersaryo....," gikan sa pahina 4

Partido, BHB, NDFP ug mga rebolusyonaryong organisasyon. Lawum nga gihisgutan ang internasyunal ug nasyunal nga sitwasyon ug ang panawagan sa Partido nga padasigon ang mga taktikal nga opensi-ba. Dili usab mapugngan ang mga pasundayag sa masa sama sa drama, balak, ug sayaw maong miabot og kaadlawon ang selebrasyon.

Sa usa pa ka prente gerilya, malampusong nalunsad ang selebrasyon sa luyo sa makusog nga bag-

yo. Lutaw ang bandera sa Partido nga may bulawa-nong maso ug karit ug ang 50 ka gagmay nga bandera sa entablado. Sa programa, gihatagan og duon ang kaimportante sa pagkonsolida sa masa pinaagi sa mga kontrapyudal nga pakigbisog sa katawhan. Gisangyaw usab sa masa ang mga kadaugan sa Partido ug rebolusyong Pilipino sulod sa tunga ka siglo sa pakiggubat ug organisado nila nga paglihok. ■

Pagpanimalos sa AFP sa mga sibilyan

NIINING ENERO, daw gipunting sa pasistang militar ang kayugot ug pagpanimalos niini sa mga dili-armadong sibilyan kahuman sa sunod-sunod nga kaswalti ug pagkapilde niini batok sa mga pwersa sa BHB sa Western ug Northern Samar.

Napugos nga magbakwet ang 37 ka pamilya gikan sa Barangay Bay-ang, San Jorge, Western Samar ngadto sa poblasyon dala sa nagkagrabe nga operasyon sa 63rd IB sa ilang lugar niini nga Enero 15. Minggikan ang mga residente sa kahadlok tungod kay gipabuthan sa mga helikopter sa militar ang usa nga duol nga bukid aron birahan ang mga pwersa sa BHB nga luwas man nga nakalikay. Wala pa makuntento niini ang berdu-gong militar ug gikan sa Enero 21 naghimo og panganyon ug tulo ka adlaw nga milabay ang mga helikopter nga nagpabuto sa ibabaw sa baryo.

Antes niini, gihulga sa mga sundalo sa pagpangulo ni 63rd IB *executive officer* Maj. Jaderick Gagabi ang mga opisyal sa barangay nga papahawaon sila sa pwesto ug masakeron nila ang tibuok baryo kung kinahanglanon. Gipugos usab nila kini sila nga mopirma og usa ka blangko nga papel nga isubmiter kuno nila sa DILG. Bisan ang 12 ka pamilya sa silingang baryo sa Calundang napugos gihapon nga magbakwet tungod sa kahadlok. Isip paghugas-sa-kamot sa ilang kadahugan, nanghatag pa og *relief* ang mga sundalo sa mga nagbakwet. Gidid-an usab kini sila nga mobalik sa ilang komunidad hangtud dili pa tapos ang ilang "clearing operations".

Nagbakwet usab ang 15 ka pamilya gikan sa interyor nga bahin sa Silvino Lobos, Northern Samar tungod sa walay-hunong nga operasyon sa mga elemento sa 803rd Infantry Brigade batok sa BHB. Gikondenar man usab sa NDF-Eastern Visayas ang walay-kasingkasing nga si Brig.

Gen. Ramil Bitong nga nag-ingon nga giluwat nila ang mga tawo gikan sa "rebolusyonaryo nga buhis" nga sa pagkatinuod ang mga sundalo mao ang naghikaw kanila sa kinabuhi ug panginabuhian tungod sa Oplan Kapayapaan.

Kontra-komunista nga "rali." Pinakamenos 300 ka opisyal ug molupyo gikan sa 21 ka barangay sa Calbiga, Samar ang giilad sa mga elemento sa 87th IB nga moatender sa usa ka asembleya kaniadtong Disyembre 26 aron kuno hatagan og aginaldo apan sa pagkatinuod, alang sa usa ka kontra-komunista nga "rali" nga gidugan sa anibersaryo sa PKP. May usa ka Lt. Tecson nga nagpasurender sa mga tawo sa mga nailhan nila nga sakop sa yunit milisya ug BHB. Kay kung dili, patyon kuno sa militar ang tanang ikahibalag nila sa baryo isip sakop sa BHB ug bombahan ang nagpalibot nga lasang. Gipa-

kaulawan usab nila ang mga tawo pinaagi sa pagpamartsa kanila nga dala-dala ang bandera nga may maso ug karit ug nagpasinggit kanila sa "Ibagsak ang NPA" ug "NPA, pisot". Gipasanog usab nila ang bandera ug usa ka litrato ni Ka Jose Maria Sison, ang nangulong pangpolitika konsultant sa NDFP sa peace talks.

Pinugos nga pagpasurrender. Baynte ka armadong elemento sa 87th IB sa pagpangulo ni Lt. Anthony Paragosa ang nagpugos kang Zenaida Nablo, residente sa Barangay Antol sa Calbiga, Samar nga mosurrender isip sakop sa BHB kaniadtong Disyembre 17. Dapit alas 7 sa buntag, giadto sa mga sundalo si Nablo ug gipugos nga mosurrender tungod kay aduna kunoy mga kagamitan ang BHB sa gawas sa iyang balay. Tungod kay nag-inusara ug nahadlok, mingkuyog na lang siya ngadto sa kampo. Gipauban usab sa mga sundalo ang usa ka 14 anyos nga ulitawhay nga gikasugat nila sa dalan. Sa dihang naabtan sa mga opisyal sa barangay sila Nablo dapit alas 4 sa hapon, dayon usab silang gibuhian nga walay pag-eksplikar.

Sa Barangay Boco sa Can-avid, Samar, gipatuo sa militar ang mga mag-uuma nga makadawat kini sila og P20,000 balor sa *livelihood assistance* kung mopirma sila sa usa ka dokumento nga sa kamatuoran usa ka dokumento sa pagsurrender nga gamiton nila aron ipanghambog ang mga sibilyan isip "rebel returnee".

Samtang, usa ka dosenang mag-uuma ang gipugos nga mosurrender sa 14th Infantry Battalion samtang 40

uban pa ang pinugos nga gipasulod sa CAFGU sa mga elemento sa Barangay Concepcion sa Paranas, Samar niini nga Disyembre 4.

Harasment sa mga ligal nga organisasyon. Gisulod sa mga wala mailhing tawo ang rehiyunal nga hedkwarters sa Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN), Katungod Sinirangan Bisayas ug Samahan han Gudti nga Parag-uma (SAGUPA) sa syudad sa Tacloban kaniadtong Disyembre 31. Bisan man nga giguba ang kandado sa gate ug gitangtang ang pultahan sa opisina, wala kuhaa ang mga *computer, printer, speaker* ug uban pang importanteng kagamitan. Kaniadtong Disyembre 19, nakit-an ang usa ka lalaki nga tibuok hapon nga nanguha og litrato sa mga sulod-gawas sa bilding ug giakusahan pa nga sakop sa BHB ang staff nga nagkompronta kaniya.

Gisabwag usab sa kakalsadahan ug pangpublikong mga pasilidad sa syudad sa Tacloban ang mga poster nga nag-alegar nga ang demokratikong mga organisasyon nga organisasyon nga gipaluyohan sa BHB. Giharas usab sa mga gituohang ahente sa paniktik sa militar ang mismong panimalay ni Cris Durana, tigpamaba sa Kadamay-Metro Tacloban. Sumala sa BAYAN-EV, ang surbeylans ug harasment nga ilang nahiaguman gikan pa kaniadtong Septyembre laraw sa pasistang rehimen aron hulgaon ang mga tagdependa sa tawhanong katungod sa rehiyon ug ipatuman ang Memorandum Number 32 ug Executive Order 70 ni Duterte. ■

Pasistang panghulga ni Duterte sa Eastern Visayas

gikan Pebrero 2017 hangtud Enero 2019

545

ka baryo apektado sa militarisasyon sa tibuok rehiyon

250+

apektado sa PDT* + kombatan nga operasyon

129

sa 30 ka lungsod apektado sa PDT + kombatan-paniktik-saywar nga operasyon

166

gikampuhan sa Army/CAFGU/PNP-RSB

Mga insidente sa paglapas sa tawhanong katungod

8

EJKs, pagsulay sa pagpatay, tortyur

16

straping, aerial bombing, okupasyon sa mga komunidad, pinugsanay nga ebakwasyon

10

iligal nga pangaresto, pinugsanay nga pagpasurrender

34

panghulga, harasment, pagpamiot

*peace and development teams (PDT)

Pagtimaan sa Internasyunal nga Adlaw sa Tawhanong Katungod

NAGHIMO OG LIHOK-PROTESTA ang katawhan sa Eastern Visayas sa pagpanguna sa Katungod-Sinirangan Bisayas kaniadtong Disyembre 10 sa pagsukna sa nagkapintas nga pasismo sa estado sa rehiyon.

Kauban ang grupong BAYAN-EV, SAGUPA-SB, ug uban pang magkalain-laing grupo sa kabatan-unan ug tawo sa simbahan, nagmartsa ang dili momenos sa 500 nga demonstrador sa kakalsadahan sa syudad sa Tacloban pasado alas 7 sa buntag aron ipanawagan ang pag-undang sa pagpanglapas sa tawhanong katungod ug ang pagpaatubang sa militar sa gubyernong Duterte sa gitawag sa grupo nga "dili na maihap nga mangilngig nga mga paglapas sa tawhanong katungod" sa rehiyon.

Upat ka adlaw antes ang lihok-protesta, ming-adto ang Katungod-SB sa rehiyunal nga upisina sa Commission on Human Rights aron pormal nga isang-at ang rek-lamo batok sa 19th IB, 20th IB, 87th IB, 78th IB ug 34th IB, tanan ilawum sa 8th Infantry Division, Philippine Army. Apil sa 38 ka kaso ang pagkampo sa mga sundalo sa komunidad, panghadlok, panghulga, pangharas, sekswal nga pangabuso, pagpataka og pabuto sa pusil, ilegal nga pang-aresto, pamatay, ug uban pa. Gisubmitter gihapon sa grupo ang mga dokumentasyon sa Joint Monitoring Committee sa GRP-NDFP nga nanginano sa implementasyon sa kasabutan para sa pagrespeto sa tawhanong katungod ug internasyunal nga makatawong balaud o CARHRIHL.

Nanawagan gihapon ang mga ligal nga progresibong organisasyon sa pagbawi sa Memorandum Order Number 32 ni Rodrigo Duterte nga sa ilang pagtuo magresulta sa mas daghan pang paglapas sa mga armadong

pwera sa estado sa tawhanong katungod. Sumala sa BAYAN-EV, walay obhetibong sukaranan ang maong kamanduan ni Duterte. Ang MO 32 ang naghatag pagtugot sa AFP nga mangaresto ug mopatay sa mga tawo nga ilang gituohang sakop o tigsuporta sa NPA. Dakong bakak ang pangrason ni Duterte nga ang iyang MO 32 para daw "mamenosan ang pagkutlo sa kinabuhi ug ang pagkadaot sa mga kabtangan", nga sa pagkatinuod gitarget niini nga kamanduan ang mga mag-uuma, mamumuo, kabatan-unan ug estudyante, abugado, empleyado sa gobyerno, ug ang tanang aktibista nga naglihok aron ibutyag ang pagkapasista ug pagkakontra-katawhan sa iyang rehimen.

Nanawagan man usab ang Katungod-SB sa katawhan sa rehiyon nga magpabiling mabinantayon, ug giawhag sila nga idokumento gamit ang cellphone, camera, o bisan sinulat nga asoy, ang tanang paglapas sa mga katungod nga binuhatan sa mga pwera sa gobyerno. ■

Mga kampana sa Balangiga, handumanan sa katawhan sa Eastern Visayas sa ilang diwang makig-away

KANIADTONG DISYEMBRE 15, naghimo og lihok-protesta ang mga nasyunal-demokratikong organisasyon ilawum sa BAYAN-EV sa Avenida Rizal, Tacloban sa paghinumdom niadtong mga bayani sa Gubat nga Pilipino-Amerikano, ug ang pagsukna man usab kang Rodrigo Duterte sa GRP sa pagsingabot sa pag-uli sa mga kampana para sa iyang pulitikal nga ginansya.

Samtang, nakighiusa ang mga simbahan sa Tacloban sa panawagan sa BAYAN-EV. Gipabagting niini nga mga simbahan ang matag usa sa ilang mga kampana aron sugaton ang pagbalik sa mga kampana sa Balangiga ug pagpahinumdom sa mga Pilipino nga nagpadayon ang pakigbisog alang sa kagawasan dinhi sa nasud.

Giawhag pa sa BAYAN-EV ang katawhang Pilipino nga maglunsad og ginatos-gatos ka mga pag-alsa sama sa Balangiga alang sa pagwagtang sa imperyalismong US ug gidun-an nga "ang nagkahiusang katawhang Pilipino, mao ang Balangiga karong panahona". ■

Mga pangutana ug tubag kabahin sa pag-atubang sa pasistang terorismo sa kabaryuhan

1. Unsa ang lutaw nga mga pamaagi sa panghulga sa kaaway?

Nagkagrabe ang kadahugan sa kasundalohan nga direktang gihulga ug giilad ang mga sibilyan tungod kay nahibalo sila nga si Duterte mismo anaa sa ilang luyo. Gihulagway kini sa bag-ong mga insidente sa paglapas sa AFP sa katungod sa mga sibilyan, sama niining Enero, kun diin nagbakwet ang mga taga Barangay Bay-ang, San Jorge, Samar ngadto sa sentro sa lungsod. Antes ang panghitabo, gipatawag sa mga sundalo ang kapitan sa barangay ug ubang upisyal sa hedkwarters sa batalyon ug gipugos pagpapirma sa blangko nga papel ug gihulga nga isumbong sila sa DILG.

Ang mga paglapas sa tawhanong katungod nagpakita nga nagpakaaron-ingnon lang ang gubyernong Duterte ug AFP nga adunay pangpultikang komponahe ang "kontra-insurhensyang" kampanyang Oplan Kapayapaan ug dili lang lunsay militar. Gipalig-on pa niini ang mando ni Duterte sa plano sa internal nga seguridad sa nasud (NISP 2018) nga patabangon kuno ang mga sibilyan sa gubat, apan ang tinuod gituyok ug gimilitarisa isip dugang nga armas ang sibilyan nga gubyerno alang sa "kontra-insurhensya." Bisan unsa man ang ibungat nga himuon, pirmeng mogawas ang tango ug ang laksot nga nawong sa pasistang kadahugan sa AFP.

2. Unsa ang mga pangdaut sa kaaway ug ang mga tubag batok niini?

- Paghinambog nga mapilde na ang BHB ug angay na lang nga mosurender. Gikan sa pag-ingon nga mapilde na ang BHB sa tunga-tunga sa 2019, ming-amin ang militar ug pulis nga "mas reyalistiko" nga "menosang kusog sa BHB" antes mahuman ang tuig. Utro nilang gidis-og ang "pagpukan sa BHB" sa 2022. Sa luyo nga bahin, mi-buylo sa nasudnon nga ang-ang ang mga taktikal nga opensiba sa BHB niadtong katapusan sa 2018. Seguradong dugang pa kining mokusog karong 2019 samtang nademoralisa ang kasundalohan sa paglawog kanila ni Duterte sa walay hunong nga operasyon, dugang nga pagkainat sa ilang tropa nga vulnerable sa atake sa BHB, ug pagkahimulag sa katawhan tungod sa grabeng paglapas sa tawhanong katungod.

- Mas maayo ang "lokal nga pakig-estorya alang sa

kalinaw". Mingdili na nga moatubang ang rehimeng Duterte sa pakig-estorya alang sa kalinaw uban sa NDFP. Apan nag-ingon kining padayon ang pakig-estorya pinaagi sa mga lokal nga pakig-estorya alang sa kalinaw nga mas maayo kuno ug mas haum. Sa kamatuoran, dili interesado ang rehimen sa pangdugayay ug makatarungang kalinaw, labina ang sustantibong adyenda nga pangkatinglingban ug pang-ekonomiyang reporma. Ang tinuod nga tuyo sa lokal nga pakig-estorya alang sa kalinaw mao ang paggamit sa taktika nga bulagon-ug-maghari, kung diin gibulag-bulag ang han-ay sa mga rebolusyonaryo nga pwersa aron makahari ang reaksyunaryong estado. Sa ingon, dili makab-ot ang tinuod, makatarungan ug pangdugayay nga kalinaw nga magsulbad sa mga gamot nga hinungdan sa gubat sibil, sama sa kawalay yuta ug trabaho, kawalay mga dugokang serbisyo, imperyalistang paghari, mga paglapas sa tawhanon nga katungod ug grabeng kurapsyon.

- Makatagamtam ang mosurender sa mga benepisyo kabaylo sa pusil nga gikan sa E-CLIP. Ang E-CLIP mao kuno ang programa aron mahatagan og panginabuhi ug makabalik sa komunidad ang si kinsa mang mosurender gikan sa rebolusyonaryong kalihokan. Apan, gamay lang ang nakadawat sa kadaghanan sa mga misurender ug sagad gipasibay-an kahuman gamita sa saywar sa kaaway. Ang giseguro sa militar mao ang mga traydor nga hingpit nga nagpagamit aron mangespiya ug maggiya sa operasyon sa kaaway. Ang pagsurender sa pusil ug E-CLIP dako usab nga tinubdan sa kurapsyon sa mga upisyal militar. Bakak nga gipadaghan ang ihap sa mga misurender, dugang pa nga gipalobo pinaagi sa bakak ug pabalik-balik

nga mga "mingsurender", ug giibanan ug gibulsa sa mga upisyal militar ang kwarta para sa mga misurender. Gikurakot man usab sa mga upisyal militar ug sibilyan ang mga tabang unta alang sa mga kabus.

Klaro usab nga pangilad nga dili makadawat ug tabang nga Philhealth ug 4Ps ang dili mosurender kay kini nga programa para unta sa tanan. Dili man gani tinuod nga makatabang kining programaha nga putos sa kurapsyon ug pangpakalma lang sa kayugot sa katawhan. Hinumdoman ta nga si Duterte mismo ang nag-ingon nga mas maayong patyon na lamang imbes nga tugotang mosurender ang mga sakop sa BHB. Gitukod usab ang mga "death squad" aron pamatyon dili lang ang mga sakop sa BHB kun dili lakip na ang mga mingsimpatiya ug mingsuporta. Busa, dili angay nga motuo ug mosalig sa saad sa mga pasistang berdugo.

3. Unsa ang maayong himuon sa masa sa kabaryuhan aron atubangon ang pasistang opensiba sa kaaway?

- Pinakamaayo gayud nga makonsolida ug maisa ang mga organisasyon masa ug organo sa pangpulitikang kusog sa kabaryuhan nga magbunga sa gamhanang kalihokang masa. Mahimo kini pinaagi sa makuting inang-ang nga pagpukaw, pag-organisa ug pagpalihok ngadto sa pagtukod sa mga hingpit nga asosasyong masa ug municipal nga asosasyong masa, nga moabante pa ngadto sa mga komiteng rebolusyonaryo sa baryo ug lungsod.

- Yaweng parte sa paspas nga pagtibuok sa pagkahiusa ang pangpulitikang edukasyon ug buluhatong propaganda. Mapatuman kini sa pagtukod ug pagpaandar sa Pambansa Demokratikong Paaralan (PADEPA) kung diin mahilakip ang regular nga pagpadaghan, pagpakanap ug pagtuon sa *Ang Bayan* ug *Larab* aron paspas nga magkahiusa sa mga pag-analisar ug panawagan sa rebolusyonaryong gubyrno.

- Maayo gayud nga daling matapok ang mga pangulohan sa organisasyon masa sa klaster, hangtud sa lebel sa lungsod, sa miting sa tanang mga lider aron pagahisgutan ang unsa mang opensiba sa reaksyunaryong gubyrno. Pinaagi niini nga pagmiting sa tanang mga lider sa organisasyon masa, daling matibuok ang tukmang pagtan-aw ug ang mga kinahanglang himuon aron atubangon ang sitwasyon.

- Human makamiting ang mga lider, kinahanglan ilunsad ang mga asembleya ug kumperensya sa mga organisasyon masa ug baryo aron magpropaganda-a-hitasyon, matibuok ang pagkahiusa ug mapatuman ang mga importanteng buluhaton sa pag-atubang sa kaaway. Lakip dinhi ang pagkahiusa sa mga prinsipyo

ug pamaagi sa pag-atubang ug pagdumala sa pagsukol sa pasistang pagpamiot ug pangabuso. Paandaron ang magkalain-laing komite, subkomite ug uban pang grupo sa pag-ateaman sa magkalain-laing buluhaton ug mga panginahanglan sa masa ug BHB. Aydon usab ang ikaduhang linya sa pangulohan aron makapadayon bisan kung manghasi ang kaaway.

- Ateamanon ang kaayohan ug seguridad sa mga lumulupy. Maghimo og klarong mga lakang aron magkatinabangay ug maateman ang mga init nga mga lider-masa ug aktibista, sama sa pagsepti kanila o pagbalhin sa ubang lugar.

- Aydon ang pukot sa paniktik aron masubaybayan ang lihok ug kahimtang sa kaaway. Andamon ang komunikasyon ug koordinasyon sa milisya sa katawhan ug kwerpo sa pagdepensa sa kaugalingon.

- Magplano sa ekonomiya para sa reserbang pundo ug pagkaon para sa masa.

- Magplano sa mga ligal nga depensa ug taktika para sa panahon sa kagipitan.

- Seryosong tagdon ug giyahan ang mga baryo nga gipailawum sa makabungkag nga mga PDT nga operasyon sa kaaway. Segurohon nga may suod nga makagiya sa masa. Sulbaron ang mga paglapas sa tawhanong katungod sama sa panghulga, pangaresto ug pamatay. Modul sa masmidya aron ibutyag sa radyo ang kahimtang sa masa. Tibuk-on ang kusog sa klaster hangtud sa lungsod nga koordinasyon aron atubangon ang mga atake sa kaaway.

- Modul sa simbahan, mga propesyunal ug uban pang tunga-tungang pwersa sa lungsod ug syudad aron masuportahan ang pakig-away sa mga mag-uuma batok sa pasistang terorismo sa kaaway. Tibuk-on ang pinakalapid nga pagkahiusa aron ihimulag, batokan hangtod mapabagsak ang pasistang rehimeng Duterte sa "kontra-insurhensiya". Bisn unsa ang ibungat ug himuon, pirmeng mogawas ang tango ug laksot nga nawong sa pasistang kadahugan sa AFP. ■

HIMSOG NGA PANGLAWAS SA KATAWHAN

Tanum nga biyabas, magkalainlain ang gamit

Niining minglabay nga mga bulan nataho ang pipila ka pinugsanay nga pagpabakwet dulot sa nagkapintas nga pasistang teror sa rehimeng Duterte sa kabaryuhan. Sa maong mga sitwasyon sa kagipitan, sagad nga problema ang paglutaw ug pagpanakudtakud sa sakit, kakulangan sa mainom nga tubig, ug kawalay medisina.

Sa mga ingon niini nga panahon, kinahanglan mas mahimong mamugnaon ug gamiton ang natural nga rekursos sa palibot aron mapabiling himsog ang panglawas ug andam sa gubat.

Usa nga pwedeng gamiton nga panambal ang tanum nga biyabas. Hain man sa hilaw nga prutas, dahon, panit sa sanga (*bark*), ug gamot mao ang pwedeng gamiton aron limpyuhan ang mga nuka/kayuag ug samad sa panit. Para sa mga nuka/kayuag, mga samad nga hilabihan ang kakatol, o nag-impeksyon na, limpyuhan ang apektadong parte gamit ang pinabukalang dahon o hilaw nga bunga sa biyabas. Para sa pag-andam sa tambal, tadtaron una ang mga pabukalang dahon ug bunga ug ilun-od sa kulon nga may tubig. Sa kada 30 gramo nga tanum, gamiton ang tunga sa litro nga tubig. Takban ang kulon ug pabukalan kini sulod sa 10 hangtud 20 ka minuto hangtud mokatunga na lang ang gidaghanon niini. Saraon, pabugnawon, ug pwede na kining gamitong panglimpyo sa samad. Motagal ang *decoction* sa usa hangtud tulo ka adlaw. Pwede usab nga tampusan ang samad sa dahon sa biyabas nga napabukalan sa pipila ka minuto, o dinugmok nga may gamay nga mantika, tubig, *molasses* o dugos. Ipahid kini sa medyo mainit nga tela o bani sa saging unya idapat sa samad. Dili lang diay sa samad sa pagtuli pwede gamiton ang dahon sa biyabas.

Tungod kay *antibacterial* ang tanum nga biyabas, pwede usab kining gamiton isip tambal sa kalibang (*diarrhea*). Para sa *acute* nga *diarrhea* (buot ipasabot usa hangtud pipila ka adlaw nga pagkalibang), magpabukal og upat hangtud unom ka kutsarang tinadtad nga dahon ug panit sa sanga sa 511 mL nga tubig sulod sa 15 minuto. Saraon kini ug pabugnawon, Imnon ang $\frac{1}{4}$ niini kada tulo o upat ka oras. Kung medyo dugay na ang pagkalibang (*chronic diarrhea*) maghimo og *decoction* sa 15 gramo sa panit sa sanga o panit sa gamot sa 170 mL nga tubig. Pabukalon kini hangtud mokatunga na lang ang gidaghanon, ug moinom og usa ka kutsarita niini.

Magamit usab ang magkalainlain parte sa biyabas isip panambal sa mga sakit sa baba ug ipabiling presko ang gininhawa. Kung may puno sa biyabas, walay gastos nga kinahanglang antuson. Para sa naghubag nga lagos, maghimo og usa ka *decoction* sa panit sa gamot sa biyabas ug maglimogmog niini. Kung nagsakit ang ngipon, magsamsam og duha hangtud tulo nga linghod nga dahon (*young leaves*) ug ibutang kini sa lungag sa nadunot nga

ngipon. Ayaw kabalaka kung nahutdan na sa badyet para sa *toothpaste* ug *toothbrush*;

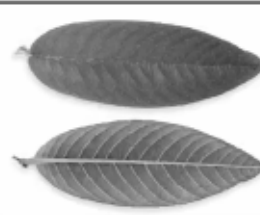
pagkuha og gagmay nga sanga sa biyabas, samsama ang tumoy hangtud mapino kini ug gamiton isip natural nga panglimpyo ug pangpaputi sa ngipon.

Nasuntokan diha sa pag-agaw-arms ug naigo sa ilong? Magrolyo og pila ka dahon sa biyabas ug isuksok sa ilong aron hunungon ang pagdinugo.

Sa uban nga nasud, sagad usab nga gigamit nga pangtambal ang biyabas alang sa nagkalainlain sakit. Sa Mexico, gigamit ang prutas nga pangpurga sa bitok. Sa Costa Rica, tambal sa *diarrhea* ug pagpaayo sa agos sa dugo ang pinabukalan nga udlot niini. Tambal man usab sa kinatawo sa babaye ang pinabukalang dahon niini sa Uruguay. Sa pila ka komunidad sa kabaryuhan sa Africa, gigamit ang mga dahon para sa pagpakubos sa presyon sa dugo.

Pila pa ka benepisyo sa lawas ang dala sa biyabas, matud pa sa mga siyentista. Sa usa ka pagtuon, nadiskubre nga pwedeng pangontra sa Type 2 diabetes ang duga sa dahon niini, samtang sa bulag nga pagtuon, nagamit kini isip tambal sa ulser sa tiyan. Gikasugat usab sa usa pa ka pagtuon sa mga tanum nga tambal gikan sa Thailand nga ang lana gikan sa dahon niini mao ang pwedeng makapugong sa pagkanap sa kanser sa baba ug leukemia sa mga ilaga. ■

*Ang mga sugyot nga pangmedikal nga gipaambit dinhi para lang sa mga ordinaryong sakit. Seguruhon gihapong makakonsulta sa medik sa BHB o sa doktor.

ONLINE NA KAMI!

Para sa mga pinakabag-ong update, i-follow lang ang:

ndf.easternvisayas

npa_emc

ndfevisayas

ndfevis@gmail.com